

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXX (24)

No. (Štev.) 9

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

4. marca 1971.

Znova „ljudska sodišča“

V kratkem se bo zbral čilski parlament, da na plenarnem zasedanju odloči o usodi zakonskega osnutka, ki ga bo kongresu predložil z lastnoročnim podpisom sam predsednik države, socialist in marksist Salvador Allende. Že sedaj čilška in svetovna javnost napeto pričakuje tebe in zlasti izid glasovanja, kajti takrat se bo odločila nadaljnja pot čilskega sodnega sistema. Zakonski osnutek predsednika Allendeja namreč predvideva vzpostavitev tako imenovanih „ljudskih sodišč“, ki so v zgodovini človeštva doslej igrala že toliko žalostnih vlog.

Res je sicer, da bodo sodišča, v primeru, če bi bil zakonski osnutek sprejet, zaenkrat še lokalnega značaja, delno omejena na krajevna območja, vendar sama pojava sličnih sodnih postopkov, njihova narava in način, kako se na njih deli „pravica“, težko ogroža svobodo čilskega človeka sploh.

Razlogi, ki jih navaja Allende za sodno spremembo, so vse prej kakor sprejemljivi. Poudarja potrebo „hitre in poceni pravice“, ki da je „iz političnega vidika prepotrebna“ (podčrtali mi). Poleg tega naj bi bila ta „srenjska sodišča“ („tribunales vecinales“) tudi zelo „pedagoški način, da se ustvari v ljudstvu smisel za pravico“. Tudi naj bi bila s tem v bazi odpravljena „razredna pravica“.

Ne bomo se danes ustavljali ob pravnosodnih pomanjkljivostih osnutka (omenimo le, da sploh ne vsebuje tipifikacije raznih prekrškov), saj sam Allende polaga važnost na „politični vidik“. S tega vidika pa je „revolucionarnost“, katero si čilski komunisti pripisujejo, zastarela že dve sto let v teoriji in nad 70 let v praksi. Saj je že bi nadomestili „buržujski parlament“. Leninov model je zvesto posnet, saj čilski osnutek predvideva, da bodo članke sodišča „volili sosedje“, t. j. člani srenje, predsednika sodišča pa bo doležil guverner. Guvernerja samega pa imenuje predsednik države.

Ko tako vidimo, da bo sodna ustanova in delitev pravice direktno ali indirektno odvisna od predsednika, se pač ne moremo čuditi še drugim „spodrsilajem“, kot n. pr., da so edini pogoji za to, da nekdo postane „ljudski sodnik“ ti, da ima 21 let, je član „delavske ali bazične organizacije“, ter da zna „brati in pisati“. Tak sodnik bo lahko hican na odgovor za svoja dela le, kadar mu bo dokazano, da je „nepošteno“ delil pravico.

Sodbe in obsodbe bodo ustmene in kazni, ki jih lahko to sodišče naloži, gredo od „javnega opomina“ preko obsodbe na prislino delo „komunitarnega interesa“, denarnih kazni in končno zapora, katerega doba v osnutku ni omejena ne tipificirana. Priziv ni mogoč, izvzemši v primeru „odvzema svobode“.

Spričo tako jasnega političnega namena za spremembo sodnih postopkov, ki že v svoji osnovi temeljno nasprotuje obstoječi ustavi, je čilška javnost ostro napadla vse predlagane spremembe. Tri stranke, Krščansko demokratska, Nacionalna in Radikalno demokratska, so že napovedale svoje odklonilni glas. Tudi nekatere druge, ki sestavljajo tkim. Ljudsko združenje, ugotavljajo neustavnost takih sodišč. S tem pa tudi raste gotovost, da bo čilski parlament Allendejev osnutek zavrnil z veliko večino, saj bodo zanj volile le marksistične in filokomunistične stranke.

S tem pa bo od Čila vsaj zaenkrat odvrnjeno zlo „ljudskih sodišč“, zlo, ki smo ga Slovenci bridko občutili in ki je pustilo na narodnem telesu neozdravljive rane. Bilo je to v času, ko sta bila sodnik in rabelj ena in ista oseba.

40 LET Vatikanskega radia

12. februarja 1971 je minilo 40 let, odkar deluje vatikanska radijska postaja. Odprla sta jo Pij XI. in kardinal Marconi. Za Slovence pa je pričel vati-kanske oddaje pred 40 leti sedanji mariborski škof dr. Držečnik. Za Hrvate pa pok. kardinal Štepinac.

MOČ IDEALIZMA IN VERE

Kdor se je v izseljenstvu spoprijel s problemi, ki zadevajo našo skupnost, naše organizacijsko, kulturno, časnikarsko in vzgojno delo, nima dosti časa razmišljati o preteklosti.

Problematika našega emigrantskega življenja ni enostavna in vsakega javnega delavca dobro zaposli. Če pa ob sedanjosti gledamo še v bodočnost naše emigracije in naroda v domovini, ostane še manj časa za razmišljanje o preteklosti.

Sele kak izreden dogodek nas nekako prebudi, da nam stopi pred oči preteklost. Med te spada nedvomno smrt prijatelja v izseljenstvu, ki smo ga poznali še iz domovine, z njim sodelovali in bili povezani v delu za skupne cilje. Ob smrti se spomnimo, kako smo preživljali lepe čase trdega dela in borbe, uspehov in porazov; vse pa iz ljubezni do napredka in svobodnega življenja našega naroda.

Prve dni februarja smo bili številni Slovenci v kordobskih hribih na dopustu v počitniški koloniji dr. Hanzeliča. Nepričakovano je udarilo med nas sporočilo, da je v Torontu, v Kanadi umrl Lojze Ambrožič starejši. Vse, ki smo ga poznali, ali celo bili z njim v prijateljskih odnosih, je vest močno prizadela. Saj smo se zavedli, da je naša emigracija izgubila enega najboljših delavnih članov starejše generacije iz stare, predvojne organizacijske prosvetne šole.

Živo mi je stopil pred oči dobri Lojze Ambrožič, ki je bil pred vojno v vasi Gabrje, v župniji Dobrova, ugleden posestnik in trgovec. Vsak teden je slozi več let prihajal v dr. Krekovo in pozneje mojo odvetniško pisarno. Vedno dobre volje, nasmejan in dovtipen.

Lojze je bil rojen nikdar zase. Kot prosvetni in politični delavec, član vodstva ljubljanskega okrajnega cestnega odbora, občinski odbornik itd., je neprestano skrbel, kje bi pomagal, kako bi našel razumevanje za razvoj in napredok organizacij in ustanov, katerih član je bil. Koliko se je potegoval tudi za posameznike — prijatelje in neprijatelje — če je vedel, da so v potrebi. Na banski upravi je bil dobro sprejet v vseh uradih in ban dr. Natlačen je imel vedno vrata zanj odprta.

Bil je javni delavec, ki je skrbel le za druge, za sebe ni iskal ničesar.

Med revolucijo je doživel ne le on,

ampak vsa družina veliko gorja, ki so mu ga povzročili okupatorji in komunisti, pa ni klonil.

S številno družino — saj zapuščala je šel preko koroških taborišč v Toronto. Kljub rahlemu zdravju in številnim operacijam ni utihnil. Zanimal se je za življenje izseljencev po vsem svetu in skrbno zasledoval življenje v domovini. Bil je v neprestanem pismenem stiku s prijatelji po svetu. Vsak jih je bil vesel. Saj so bila polna duhovitosti in svežosti. Nihče ne bi verjel v zadnjem času, da jih piše šestinsemdesetleten bolehen mož. Pisal pa je tudi članke in spomine, predvsem v Ameriško domovino. Pravi, da jih je napisal več kot sto. Bil je zvest in netruden sodelavec Zbornikov Svobodne Slovenije. Slovenci v Kanadi se imajo mnogo zahvaliti njemu, da je njihova delavnost tako podrobno in dokumentarno ohranjena v njegovih spisih v Zbornikih Svobodne Slovenije. Tudi ta, ki je v tisku, vsebuje lep in obširen njegov članek o delu in življenju Slovencev v Kanadi.

V zadnjem času pa je nekako slutil, da se bliža konec. Predvsem tedaj, ko je umrl kak njegov starejši prijatelj, kot npr. France Lončar v Clevelandu. Ob eni takih prilik je pisal nedavno prijatelju v Argentino: „Saj se tako naglo redčijo naše vrste. Včasih se kar bojim, da bom ravnokar sam ostal od stare garde. Če bo preveč dolgčas, bom pa še sam odpotoval... Prej ali slej — kakopak.“

Ob smrti Lojzeta Ambrožiča je pomembno stobil pred nas vprašanje, zakaj so morali taki slovenski možje v svet? Zakaj jim ni bilo dano, da bi se lahko ukvarjali s svojimi stvarmi, da bi vpijoča krivica, ki so jo zagrešili komunisti nad slovenskim narodom?

Kako drugače in lepše bi bilo danes v Sloveniji, ko bi jo po drugi svetovni vojni obnovljali in gradili heroji ljubezni do slovenskega naroda, heroji odpovedi, ki so svoje moči črpali iz krščanskega, ne pa heroji, ki so pripeljali Slovenijo v njeno današnje tragično stanje, ker so jo gradili na sovraštvu, egoizmu in materializmu.

Drugi prijatelj Lojze Ambrožič: Na todo te skromne besede zapiskane namesto odgovora na zadnje pismo pred smrtjo, na katero še nisem odgovoril.

M. S.

Umrl je ravnatelj Ivan Dolencec

Umrl je zopet v domovini eden velikih katoliških kulturnih delavcev, šolnik, znanstvenik in politik ravnatelj Ivan Dolencec. V Sopotnici pri Škofji Loki ga je dne 12. februarja zadela kap v 87 letu starosti. (Rojen 1884). Pokopal ga je na škofjeloškem pokopališču ljubljanske metropolit dr. Pogacnik ob asistenci 12 duhovnikov in v pričjo mnogo ljudstva, tako domačega kakor novomeškega in ljubljanskega.

Ravnatelj Dolencec ni bil samo dober človek, bil je najboljši, v katerem je bila sama dobrota in zvrhan idealizem. Kdor je kdaj koli prišel v stik z njim, mu je osvojil srce in bil mu je prijatelj za vse življenje. S hribovskega kmečkega grunta je šel v šole v Kranj in nato na Dunaj, kjer je postal profesor klasičnih jezikov in slovenščine. Tam se je tudi oženil, v Nemko sicer, ki pa se je popolnoma privadila slovenskemu jeziku in se tako živela v naš svet, da je bila v najvišjem vodstvu Slovenske krščanske ženske zveze. Dolencec je bil „krekovec“ z vso dušo in razumevanjem. Iz akademskih let je imel zveze z Janezom Ev. Krekom in ta mu je — kot poslanec — preskrbel mesto stenografa v dunajskem parlamentu. V zadnjih letih Avstrije je bil brez službe in se je umaknil na grunt v Sopotnico, da se namesto brata, ki je bil v ruskem ujetništvu, reševal dom. Postal je kmet. Nato je bil stenograf prve slovenske vlade v Ljubljani in pozneje v parlamentu v Beogradu. Potem se je posvetil šolstvu in prosvetnemu

delu v Ljubljani, kjer je bil profesor na klasični gimnaziji. Kot izrazitega katoliškega prosvetnega delavca ga je diktatura pregnala v Mostar. Kako priljubljen je bil tam, sem ugotovil, ko sem ga — na svoji poti v Črno goro — obiskoval v Mostarju. Po vrnitvi v Ljubljano, je postal ravnatelj učiteljskega, nato pa — med drugo svetovno vojno — ravnatelj gimnazije v Novem mestu, ki je bilo njegovo zadnje službeno mesto. Po „osvoboditvi“ je šel seveda skozi ječe in je leta in leta čakal na penzijo, dokler mu je niso dodelili. Ves ta čas po vojni je živel spet na bratovem posestvu v Sopotnici kot kmet, prav tako kot v prvi svetovni vojni. Zdaj je bil grunt celo še bolj potreben nege, kajti ves mladi rod

Científicos latinoamericanos en Moscú

El creciente interés que demuestra la Unión Soviética por el continente latinoamericano se ve reflejado en las cada vez más frecuentes visitas de personalidades de nuestros países en Moscú.

Así en el marco del Instituto para América latina, que funciona en la capital rusa, se asiste a un desfile de sabios, artistas y escritores de esta parte del mundo. Recientemente se han reunido en una mesa redonda los historiadores latinoamericanos, para discutir el tema: „La ciencia contemporánea de la historia y la lucha por el progreso en América latina.“

Otra de las visitas fue la delegación del Consejo nacional de las universidades peruanas, que viajó a Moscú para asistir a varias conferencias, seguida de la visita del director-editor del diario peruano más importante, el „Comercio“.

Los huéspedes más recientes del nombrado Instituto fueron una delegación mexicana y otra del Centro Venezolano de Amistades Soviéticas.

Está además añadir que, mediante estos contactos, la Unión Soviética pretende extender y fortalecer su influencia en América Latina. Su fin, aunque no confesado abiertamente, es el sometimiento final de los pueblos latinoamericanos a regímenes dictatoriales adictos al Kremlin.

Latinskoameriški znanstveniki v Moskvi

Naraščajoče zanimanje, ki ga kaže Sovjetska zveza do latinskoameriške celine, se odseva v vedno bolj pogostih obiskih raznih osebnosti naših držav v Moskvi.

Tako lahko prisostvujemo v okviru Inštituta za latinsko Ameriko, ki deluje v ruski prestolnici, mimohodu znanstvenikov, umetnikov in pisateljev s tega dela sveta. Pred kratkim so se latinskoameriški zgodovinarji zbrali za okroglo mizo, kjer so razpravljali o temi: „Sodobna zgodovinska znanost in boj za napredok v latinski Ameriki“.

Drug izmed obiskov je bila delegacija Narodnega sveta perujskih univerz, ki je potovala v Moskvo in prisostvovala številnim konferencam. Za njo pa se je tam mudil tudi direktor-lastnik največjega perujskega dnevnika „Comercio“.

Najnovejši gostje na omenjenem inštitutu pa sta bili mehiška delegacija in pa predstavniki Venezuelkega centra za sovjetsko prijateljstvo.

Ni treba še posebej poudarjati, da skuša Sovjetska zveza po teh stikih razširiti in ojačiti svoj vpliv v latinski Ameriki. Njen končni cilj, čeprav ga javno ne izpove, pa je zasuzenje latinskoameriških narodov po diktatorskih, Kremlju zvestih režimih.

se je umaknil v mesta, brat je umrl in on je vzdržal grunt, dočim so kmečki domovi razkošna vladavina zemljo, bukolinjem razpoloženju, kar mi je izrazil v prispisu svoji fotografiji ob ženini osemdesetletnici:

Selig, wer sich von der Welt ohne Hass verschliesst, einen Freund am Busen hält und mit ihm genießt...

(Blažen tisti, ki se zapre pred svetom brez sovraštva, ima prijatelja ob prsih in z njim uživa mir.)

Dolencec je bil odličen šolnik, kar bodo potrdili vsi, ki so šli skozi njegove razrede. Bil je inšpektor, pozneje ravnatelj učiteljske in gimnazije. Tudi pisal je o prosvetnih zadevah. Bil je prosvetni delavec, ki je imel neto predavanj po prosvetnih društvih. Bil je tu prvi učenec Krekov v praksi. Kot znanstvenik se je ves posvetil Kreku. Postal je naš prvi in največji „krekolog“. Nešteto je študij, ki jih je napisal o njem, do podrobnosti je razstoval njegovo življenje in delo in ujedil je štiri zvezke Krekovih Zbranih spisov. Nič ga ni bolj veselilo ob zatonju življenja, kot zavest, da je pridobil a nadaljevalca svojega krekološkega dela vseuč. prof. dr. Vinka Brumna. Ta je izdal peti zvezek Zbranih spisov ter monografijo o Kreku pod imenom Sreča v sredini. Brumen je nekoč napisal v članku: Kako me je Dolencec srečal v Krekom, kjer se priznava za njegovega direktnega dediča.

Dolencec je bil tudi politični. Imel je zveze s parlamentari kot stenograf že od avstrijskih časov pa do diktature. V 1938 pa je postal tudi državni poslanec za škofjeloški okraj. Kot takega ga je zajela druga svetovna vojna. Med vojno je bil odločen protikomunist. Njegov govor proti metodam OF med vojno je bil eden najbolj trenih glasov teh medvojnih let in pomislil sem ga v Zborniku Zimske pomoči l. 1944.

Po ječah povojnih let se je umaknil v delovni tusculum v Sopotnico, toda kulturnemu delu se ni umaknil. Za A. ademio znanosti je zbiral jezikovno gradivo za Pravopis, pisal drobne članke v Škofjeloške Razgledke (o Tavčariu, Zaključju-Ledinskem, itd) in sodeloval pri škofjeloškem muzeju. Tudi emigrantskemu tisku je bil naklonjen, ga zasledoval, se mu čudil, in tudi sodeloval pri njem kot Majcen. V Zborniku Svobodne Slovenije (1959) sem pridobil iz razprave Nekaj pripomb k

škerbčevemu Pregledu, odlomek Krek-šusteršič, predvsem pa razpravo Glo-... po Društveni smrti (1961) zaš-... da o tej razpravi povem svoji skriv-... izšla je pod mojim imenom, to pa na izrecno željo Dolencecove. Uvodne besede in konec sta moja, razprava je Dolencecova v celoti. To popravljam tu in popravljeno bo tudi v novem Kazalu vseh Zbornikov Svobodne Slovenije, ki bo izšlo v letošnjem Zborniku. Pa tudi sicer je Dolencec pošiljal opombe in ocene, ki so pod „J. D.“ izhajale v Meddobju in drugod.

Poslal mi je tudi mnogo člankov in poročil o najnovejših nemških protinacističnih publikacijah, ki pa jih radi obširnosti nisem mogel prebrati. (n. pr. Preselitev Nemcev po drugi svetovni vojni, Iz Adenauerjevega življenja, Pomor židov v nacistični Nemčiji, Nacizem in krščanstvo, Predsmrtna pisma na smrt obsojenih od nacistov... itd, tudi članke o Finžgarju in Šolarju... Vse to je v ostalih pri meni. Še več: svoj čas mi je poslal obširnejši zapis, kaj je doživel ob italijanski kapitulaciji, ko so partizani zasedli Novo mesto. In še več: že desetletje imam to njegovo avtobiografijo, obsegajočo par sto strani, Moja pot, v kateri opisuje svoje življenje pod viderkom doživljanja Boga v raznih časih svojega življenja. Knjiga je bolj apologetična kot politična, toda bistvena za razumevanje njegove osebnosti, ki je bila globoko religiozna, in izrazito katoliška. (V zadnjih letih je prejel visoko paneško odlikovanje.) Življenjepisa par sto strani bo zdaj po smrti lahko objavljen, če se bo našel založnik.

Dolencu sem hvaležen tudi za njegovo globoko prijateljstvo in tovarištvostvo. Bil je ustanovitelj „čunfta loških profesorjev“, ki se je zbral vsako leto med počitnicami na prijateljski sestanek v Loki. (Lani je Dolencec v Loških Razgledih opisal njegovo zgodovino). Ni pa njega nastarejši član, kajti najstarejši naš „čunftar“, je prof. dr. Demšar, ki ima že čez devetdeset let! Bil je Dolencec navezan na Loko ne kot svoječasni politični predstavnik okraja, ampak iz pristne „lokalne“ ljubezni do svojega rojstnega kraja, svoje vasi in grunta, ki ga je v potu svojega obraza obdeloval toliko let.

Vse do zadnjega je spremljal tudi naše emigrantsko kulturno delo, v ko-

Nadaljevanje na 2. strani

MSGR. CASAROLI V MOSKVI

ZSSR ni izjema

Ena najvažnejših novic minulega tedna je vsekakor bilo poročilo iz Vatikana, da je msgr. Agostino Casaroli odletel z rimskega letališča z letalom sovjetske državne letalske družbe Aeroflot v Moskvo, kjer je nato za Vatikan podpisal ameriško-sovjetski dogovor o prepovedi razširjanja jedrnega orožja.

V Moskvi je imel razgovore s predstavnikom oddelka za Evropo sovjetskega zunanje ministrstva in z bodočim primasom ruske pravoslavne cerkve Pimenom.

Priprave za Casarolijev obisk v Moskvi so bile v Vatikanu skrbno prikriti, da so bili prepričani lahkomišelnosti ali zlonamerni komentarji tiska in drugih informativnih občil, ki bi mogli škodovati namenom Sv. sedeža. Tudi v Moskvi so jih prav tako skrbno prikrivali, tam tudi zato, da bi preprečili prezgodnje razočaranje marsikaterega pravovernega komunista, ki na „socialistični idealizem“ sovjetskih velikov še kaj da in mu je zato njihov razgovor s predstavnikom Vatikana, od koder širijo „opij za ljudstvo“, težko umljuditi.

Sleherno konkretno komentiranje tega vatičanskega koraka je trenutno brez osnove, je prav za prav samo ugibanje, ker vatičansko „zunanje ministrstvo“ odn. msgr. Casaroli sam ni dal drugih izjav, kakor to, da so bili razgovori „relativno pozitiven dogodek“ in da „se nam zdi, da se je za iskrijo in da so oni (sovjeti) sprejeli idejo o dialogu“. To sta bila edina stavka, ki ju je britanska tiskovna agencija Reuter, katero je mogoče smatrati za kolikor toliko zanesljivo, citirala pod narekovajem, medtem ko je o vseh ostalih (kolikor jih je bilo) Casarolijevih izjavah tisk poročal po svoje. Na tako poročanje pa se je v takih resnih in daljnosežnih potezah, kakor jih dela Vatikan, težko zanašati. Avtentična poročila je mogoče jemati le iz Osservatore Romano.

Vsekakor ta stik med Vatikanom in Moskvo v zgodovini boljševiške Rusije (se pravi minuli 54 let) ni bil prenehal s svojimi napori za dialog s Kremeljem, ker pač njegov delokrog obsega vso zemeljsko oblo.

Leta 1919 sta si izmenjala brzojavni kardinal Gasparri, takratni zunanji tajnik v Vatikanu in Čičerin, boljševiški komisar za zunanje zadeve v Leninovi vladi. Nov kontakt je imel Kremelj z Vatikanom leta 1922, ko je bil v vatičanskem zunanjem tajništvu kardinal Pizzardo. V razdobju med 1922 in 1924 je nato papeška misija za pomoč prišla v Sovjetsko zvezo. Leta 1924 sta se razgovarjala sov. zun. minist. Litvinov in takratni apostolski nuncij v Berlinu, kardinal Pacelli, ki je bil pozneje papež Pij XII. Leta 1926 jenato msgr. D'Herbigny obiskal Sovjetsko zvezo in tam posvetil več katoliških škofov.

Sledila je nato dolga doba „miru“, ki jo je prekinil šele papež Janez XXIII. z izmenjavo brzojavk s Hruščevom v letih 1961, 1962 in 1963. Ta je nato marca 1963 sprejel v posebni avdijenci Hruščevega zeta Adžubeja. Sedanji papež Pavel VI. pa je imel tri sestanke s sov. zun. ministrom Gromykom in sicer leta 1965 v New Yorku, v letih 1966 in 1970 pa v Vatikanu. Sovjetski predsednik Podgornij sam pa je obiskal Pavla VI. v Vatikanu leta 1967.

Sedaj se je prvič v zgodovini zgodilo, da je tako visok vatičanski funkcionar, kakor je msgr. Casaroli, obiskal sovjetski Kremelj. Formalni motiv obiska je bil podpis vatičanske države zgoraj omenjenega ameriško-sovjetskega dogovora. Objektivnemu opazovalcu je razvidno, da gre le za simbolično dejanje. Vatikan ni kandidat za jedrno oboroževanje. Toda moralna opora, ki jo more dati pozitivni stvarni, je neprecenljive vrednosti. Ne gre samo za moč katolištva v svetu, temveč poleg tega še za svetovni prestiž, ki si ga je v modernem času, predvsem pa po drugi svetovni vojni, pridobila Sv. stolica.

Ta prestiž, ki ga spremlja pritisk svetovnega javnega mnenja, je brez dvoma uklonil Kremelj na dialog z Vatikanom. Res je, da se Kremelj namerava s tem dialogom okoristiti čim bolj, toda res pa je tudi, da Cerkev v komunističnih državah, s katerimi je stala v stik (Jugoslavija, Poljska, nemeneč ravno obratno. Iz razvoja v boljševiški Rusiji je razvidno, da ta ni izjema.

Odločilne volitve v Indiji

Trajale bodo deset dni

V ponedeljek, 1. t.m., so se v Indiji začele splošne volitve, ki bodo trajale deset dni. Na kocki je nadaljnji obstoj socialističnega režima sedanje predsednice Indire Gandhi.

Opazovalci menijo, da se bo volitev udeležilo 275 milijonov Indijcev, se pravi polovica indijskega prebivalstva. Sedanje volitve smatrajo za ene najbolj odločilnih v 23 letih neodvisnosti tega drugega največjega azijskega naroda.

Prvič v svoji zgodovini se je največja indijska stranka, tkim. kongre-

RAVNATELJ IVAN DOLENEC

(nad. s 1. strani)

likor mu je bilohl mogoče. Tako mi je 3. dec. 1970. pisal: „Zelo vesel sem bil, ko sem slučajno dobil v roke časopis in bral o Mausejrevem obisku v Argentini. Imel sem srečo, da mi je prišla v roke njegova trilogija. Z velikim užitek sem jo prebral. To je res objektivni prikaz dogodkov iz časa bitča: 1941 do nekako 1950. Mausej si je z njo postavil trajen spomenik. Dobil je zaslužen priznanje v zamejstvu — Bog daj, da bi ga dobil tudi v domovini.“

In v istem pismu je tudi stavek: „Začel sem pregledovati Martina Fierra. Da je tako razkošno opremljena knjiga mogla iziti v zamejstvu, bi nikdar ne bil pričakoval! Ne morem si želeto drugega, kakor da bi vse tvoje delo našlo priznanje tudi v domovini — in sicer kmalu.“

To so bile zadnje besede, ki sem jih dobil od prijatelja ravnatelja Dolence. Zdal naj počiva v istem grobu s svojo zvesto družico in doživlja Boga, kakor ga ni mogel v življenju. Njegova pot je dobila svoj najgloblji smisel in vsebino. In na grobu je napis, kot ga je sam postavil na grob ženi: Fiat voluntas Tua! — Počivaj v miru, dragi prijatelj!

Tine Debeljak

na stranka, ki danes vlada Indijo, znašla pred močno opozicijo štirih drugih strank, ki so se povezale v blok z namenom, da bi kongresni stranki vzele mandat. V dosedanjih štirih splošnih volitvah, ki so se odigrale v neodvisni Indiji, je kongresna stranka vedno dobila večino. Kongresno stranko je ustanovil indijski vodja Mahatma Gandhi, utrdil pa jo je oče sedanje predsednice, Nehru.

Predsednica Indira Gandhi si je zastavila cilj, dobiti vsaj večino od 518 parlamentarnih sedežev in tako doseči neodvisnost kongresne stranke od drugih strank, med njimi od komunistov. V zadnjem parlamentu, ki je bil razpuščen lanskega decembra, se pravi 14 mesecev pred potekom roka — je imela Indirina frakcija kongresne stranke samo 228 sedežev, se pravi 32 manj od večine.

Na parlamentarnih volitvah leta 1967 je kongresna stranka dobila 283 sedežev, toda zaledje Indire Gandhi se je zamajalo, ko se je njena politična organizacija novembra 1969 razdelila v dve frakciji, eno za njo in drugo proti njej.

Večina opazovalcev meni, da bo Indirina frakcija na sedanjih volitvah mogla ohraniti vsaj 228 sedežev, ki jih je imela v razpuščenem parlamentu. Nihče pa si ni drznil napovedati, da bi Indirina frakcija dobila večino sedežev. Tudi če bo dobila spet 30 glasov manj od absolutne večine, se bo mogla obdržati na oblasti, seveda s pomočjo neodvisnih in raznih levičarskih strank, kakor v preteklosti.

V 518 volilnih okrajih je Indirina frakcija kongresne stranke postavila samo 441 kandidatov, ostale pa je prepuščala drugim političnim organizacijam, s katerimi je sklenila krajevne dogovore.

V svoji volilni kampanji je Indira Gandhi propagirala svojo „socialistično politiko“, s katero bom odpravila razlike med bogatimi in reveži v Indiji.“

Mednarodni teden

Poleg direktnega stika med Vatikanom in Moskvo v osebi msgr. Casarolija, ki je minuli teden podpisal v Kremlju za Vatikan ameriško-sovjetski dogovor o prepovedi razširjanja jedrnega orožja, je ves svet pozorno poslušal Nixonovo poslanico ameriškega kongresu.

V 65.000 besedah je Nixon podal pregled sedanjih in bodočih severnoameriške notranje in zunanje politike. Severnoameriško združanje do držav južno od Rio Grande, se pravi do latinskega dela ameriškega kontinenta, bo ostalo na sedanjih tirnicah: Washington hoče z vsemi latinskoameriški državami ohraniti dobre odnose, toda „je jasno, da kdor bo sovražna do nas, ne more pričakovati našega prijateljstva“. Ta opazka je letela na Castrovo Kubo, predvsem pa na novo socialistično državo Čile, za katero je odkrito dejal: „Zakonitost čilske vlade ni dvomljiva, toda njena ideologija vpliva na njene korake.“

Iz Vietnam, ki je kritično področje za ZDA, se ameriške čete ne bodo umakile vse dotlej, „dokler bo Severni Vietnam imel v svoji oblasti enega samega severnoameriškega vojnega ujetnika“. Za „najnevarnejše področje sveta“ smatra Nixon Bližnji Vzhod in to „vsled možne direktne konfrontacije z ZSSR“.

Na Daljnem vzhodu je komunistična Kitajska „velika sila v Aziji“, toda „ne bomo prezrili svojih dolžnosti do nacionalistične Kitajske“, je izjavil Nixon.

Zahodnoevropske države pa bodo v doglednem času „ustvarile politično skupnost“ ter je zato Nixonova želja, da bi države Skupnega evropskega trga postavile v Washingtonu svoje posebno predstavništvo.

Novo potrdilo o severnoameriškem poseganju v interesno področje Sovjetske zveze je Nixonov predlog ameriškega kongresu, da naj bi severnoameriška vlada v bodoče „določila garancije severnoameriškim podjetjem, ki investirajo v Romuniji in Jugoslaviji“.

V Moskvi posebne reakcije na Nixonovo poslanico kongresu ni bilo, razen glede njegovih izjav o vojni v Vietnamu in o nujnosti „imamo tudi mi svoje interese na teh področjih“.

Urugvajski teroristi so se zadovoljili z 250.000 ameriški dolarji in so po 205 dneh izpustili na svobodo brazilskega konzula Diasa Gomideja. Ta je v Braziliji hrabro izjavil, da „teroristi ne zaslužijo nobenega spoštovanja od nikogar“ in da „nima besed, s katerimi bi moral prav obsoditi to teroristično organizacijo“. Nixon je terorizem in ureditve v svoji poslanici kongresu označil za „moralen bankrot“.

Zavod Slovenik v lastnih prostorih

V HIŠI NA VIA APPIA

Mnogi slovenski duhovniki so v preteklosti poglabljali svoje znanje v tujini. Zadnja desetletja pa je zlasti narastlo število tistih, ki so nadaljevali študije na rimskih papeških univerzah. Potreba domačega okolja in medsebojne povezave teh duhovnikov je pokojnemu patru Prešernu vzbudila željo, da bi imeli Slovenci v Rimu lasten zavod. Tako je nastal Slovenik, ko je bila podpisana ustanovna listina 22. nov. 1960. Vodstvo zavoda, ki ga je v začetku nosil p. Prešeren, sedaj pa msgr. Markimilian Jezernik, je prvotno mislilo lastne prostore hitro sezidati na v ta namen kupljenem zemljišču. A ker bi se zadeva preveč zavlekla, so pred kratkim kupili staro, a dobro ohranjeno hišo na Via Appia Nuova. V njej je 20 sob in 88 prostorov.

Dne 31. januarja t. l. sta ljubljanski mešopolit dr. Pogačnik in mariborski škof dr. Držečnik otvorila ob prisotnosti nad 100 rimskih Slovencev nove prostore. Oba škofa in dr. Jezernik so somaševali. Ljubljanski nadškof je v nagovoru poudaril potrebo zavoda in omenil razvoj postopka za Slovenik, ki sta ga pred 10 leti pričela pater Prešeren in škof Vovk. Sledil je ogled prostorov in zakuska.

Znano je, da so velika denarna sredstva, ki so za Slovenik potrebna, prispevali zlasti Slovenci v zdomstvu in zamejstvu. Domovina sama zavod potrebuje, a ne more zanj skrbeti in pomagati. Kako to? V današnjih okoliščinah in dejanskem položaju doma je odgovor kaj enostaven.

„Ne smemo pripisovati vsakdanjemu in enoličnemu načinu dela, če človek postaja vedno bolj brezimen in nepristen. Tega je kriva plitvost, ki zajema njegovo umsko, čustveno in praktično življenje.“

Španski teolog López Quintás

Kremelj se boji umetnikov

V Sovjetski zvezi zelo visoko cenijo umetnike in znanstvenike vseh vrst, v kolikor se seveda podreje volji partije. Tako ti uživajo velike privilegije: skoraj slednji vidnejši umetnik ima svoj avto in šoferja, letno hišico na podeželju, počitnice v razkošnih hotelih, itd. Leci'd Brežnjev se je še pred kratkim pohvalil in izrazil, da morajo biti za „veliko spoštovanje, ki ga uživajo, hvaležni njemu in stranki“. Videti je pa, da uhajajo prav znanstveniki in umetniki iz ojnice te partije. Zlasti se je začel tak „upor“ po aferi s Solženicinom, ki ni mogel priti v Stokholm po Nobelovo nagrado, kajti ni imel zagotovila, da bi se mogel tudi vrniti v Rusijo. Pripravljen pa je sprejeti nagrado kje na ruski zemlji.

V zvezi z njim sta padla v nemilost dva velika ruska glasbenika: pevka Gelina Višensjkaja in njen mož, slavni čelist Mistislav Rostropovič. Višensjkaja, katere tajna policija nima korajže arretirati, ima dva „greha“: prvič se je poročila z opozicionalcem Rostropovičem, in drugič: v času zadnjega prega-

njanja Nobelovega nagradjenca Solženicina, ga je skrivala nekaj časa v svoji podeželski „dači“. To policija ve in ji zameri. Za novo leto so jo brisali iz vrst ložičnih pevcev v televiziji. To je začetak, preko njega pa še ne upajo iti.

Tako se godi tudi znanemu fiziku Andreju Saharovu, ki je že lani izdal brošuro proti stalinizmu, sedaj pa je ustanovil Društvo za obrambo človeških pravic. Umetniki so avantgarda borbe za svobodo in zdemokratiziranje Rusije. Reakcija od strani vlade vodi v nov stalinizem. Kritiki se javljajo z vsakim dnem, in poudarjajo svoj dogmatizem na področju pesništva, petja, literature in časnikarstva itd. Umetniki ne gredo v dogmatizem, ampak silijo iz njega. Po neredih na Poljskem se boji Kremelj — umetnikov, takih kakor so Nobelov nagradjenec Aleksander Solženicin (katerega prevod povesti iz stalniščičnih taborišč prinašamo v podlistkih), pevka Višensjkaja, njen mož čelist Rostropovič ter atomski znanstvenik Saharov.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

NOVE OSTAVKE

Ni se še dobro pogojevalo vrvenje zaradi zamenjave tukumanskega guvernerja, ko je že nov val ostavk pretresel razburkano argentinsko politično življenje. Pretekli četrtek 25. februarja je nenadoma in „na željo predsednika“ odstopil buenosaireski župan, general Iricibar. Dotični je vodil krepko politiko javnih del, kamor je prištetih oddeljenj Avenida 9 de Julio, razni anivelnih dohodov v mesto, preureditev južne četrti Buenos Airesa (ki se zaradi nastale afere še ni izvedla), remodelacija buenosaireske promenade (in v tem času spreminjena v jarek (in v reko ob deževnih dneh). Vsi ti neprijetni detajli, in pa splošna obnovitev vladne ekipe so pripeljali do Iricibarovega odstopa. Na njegovo mesto je bil takoj imenovan upokojeni general Tomás Caballero. Ta je bil za časa nastopa Onganijeve vlade zvezni komisar v Mendozu. Znan je kot umerjen nacionalist, kar seveda odgovarja sedanji usmeritvi vlade.

Še isti dan, četrtek 25., je bila objavljena ostavka generala Demarchija, ki je dotlej zavzemal položaj predsednika državne družbe Argentinskih železnic. Na njegovo mesto je bil že imenovan general Emiliano Antonio Silvio Flouret.

MATEJ BREGAR

Atentati na papeže v zgodovini katoliške Cerkev

od Petra do Pavla VI.

Vsem nam je še v spominu atentat, ki ga je skušal izvesti na papeža Pavla VI. slikar Benjamin Mendoza y Amor. Preoblečen v duhovnika, kot tisti komunistični zločinec, ki je ustrelil bana Natlačena v Ljubljani, je Mendoza hotel zabosti papeža. Prisebnosti papeževnega osebnega tajnika Machija in južnokorejskega kardinala Kima gre zahvala, da se napad ni posrečil.

Hkrati z olajšanjem, ki nam ga je prinesla vest, da se papežu Pavlu VI. ni ničesar zgodilo, pa se je v mnogih vzbudilo zanimanje, ali je bil to prvi napad na kakega papeža, ali jih je bilo že več v dolgi zgodovini katoliške Cerkev.

Po podatkih, ki jih nudi vatičanski arhiv, je bilo nasilij in napadov na papeže v zgodovini katoliške Cerkev zelo veliko. Če gremo mimo prvih treh stoletij krščanstva, ko je bila Cerkev, da tako rečemo, izven zakona, ko je prišlo do strahotnih preganjanj, v teku katerih so padli kot mučenci in svetniki številni papeži (nad 30 po številu, od sv. Petra do sv. Silvestra), tudi v dobi Konstantinove Cerkev ni bilo miru. Zlasti potem ne, ko so sedež imperija prenesli iz Rima v Bizanc. Najhujše se je zgodilo papežu Janezu I., ki ga je ob povratku iz Bizanca aretirala Teodorin in je umrl v zaporu 18. maja 526.

Dve stoletji kasneje je neka obojena tolpa napadla spreved, ki je spremljal papeža Leona iz Laterana v cerkev San Lorenzo in Lucina v Rimu. Papeža so potegnili s konja, ga pretepli, nekateri napadalc so ga hoteli celo osepiti. Bilo je 25. aprila 799.

Meseca avgusta 897 je struja, ki je bila nasprotna papežu štefanu VII. tega aretirala in ga nato zadavila v zaporu.

Potem je sledila doba, ko sta bila Rim in papeštvo v rokah mogočnih in nasilnih plemiških družin, kot plemičev Tuscula, Kresencijev, Frangipanonov, Pierleonijev in podobnih, ki so spremenili vsako papeževno volitev v krvavo pretepanje. Nekaj hujših primerov navajamo v naslednjem:

Meseca novembra 903 je Leon V. umrl v zaporu, kamor ga je spravil neki njegov duhovnik.

Meseca marca 928. je umrl papež Janez X., po vsej verjetnosti zadušen z blazino.

Dne 19. decembra 965 je drhal, ki se je uprla njegovi izvolitvi, napadla papeža Janeza XIII. ga pretepla in žabila na vse mogoče načine, nazadnje se mu je posrečilo zbežati v Angelski grad, kjer je ostal več dni.

Meseca junija 974 je Kresencij narobil in je umrl v zaporu 18. maja 526. (Nadaljevanje na 8. strani)

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V Slovenski Matici je Arhiv Slovenije pripravil razstavo o rabi slovenščine skozi stoletja. Razstava, ki je bila odprta do 17. februarja, je zaključila zgodovinsko zaporedje z zgodovinsko 1. sejo Narodne vlade Slovenije 1. novembra 1918, s katero je narodna vlada razglasila: „Notranji uradni jezik je slovenski; slovenske in nemške vloge se ne sprejemajo, reševati jih je slovensko.“ Gradivo za razstavo so dali arhivi v Ljubljani, med njimi tudi nadškofjski, v Kopru in Ptuj.

MARIBOR — V Mariboru je od 29. decembra pa do 3. februarja 22.000 gledalcev ogledalo Pavlovičev film „Rdeče klasje“, ki je posnet po romanu Ivana Potrča. Obisk filma je bil velik, ker so igrali domači igralci, pa tudi zaradi nekaterih „komercialnih seksualnih scen“. Mnenja o umetniški vrednosti filma so deljena. Skupina kmetov-zadružnikov iz Svečine je zapustila dvorano pred koncem predstave; kmetje so ostro izjavili, da film žali kmeta kot človeka ter mu odvzema vse etične in človeške prvine. Šestnajstletna vavjenka je tudi odklonilno ocenila novi film: „Sramota za Slovence, da snemamo tak film“. Nekateri gledalci so se tudi spraševali, čemu ni režiral filma slovenski režiser in omenili, da je tudi film „Na klancu“ pisatelja Ivana Cankarja moral drugim po režiserju.

LJUBLJANA — Šentjasko gledališče je za proslavo svoje petdesetletnice izbralo Cankarjevega Martina Kačurja. Delo je režiral ing. Viktor Molka, glavno vlogo pa je igral Dušan Skok.

LJUBLJANA — Na redni letni skupščini Slovenske akademije znanosti in umetnosti so izvolili dva nova dopisna člana: za rednega dopisnega člana je bil izvoljen dr. iur. Dušan Kermauner iz Ljubljane in dr. Oton Berkopec iz Prage. Za Kermaunerja pravijo, da je eden najboljših poznavalcev družbeno-politične zgodovine, dr. Berkopec pa so sprejeli za člana, ker je med čehi v zadnjih 40 letih razdelku za literarno zgodovino češke akademije znanosti in umetnosti.

MARIBOR — Jugoslavija je bila med prvimi podpisniki mednarodne konvencije, ki prepoveduje nočno delo delavk. Toda od podpisa do izvajanja konvencije je dolga pot, vsaj v Mariborski tekstilni tovarni. V tej tovarni je zaposlenih 3269 delavk, od katerih dela v tretji nočni izmeni 1494 žensk. Prav zaradi tega neprimerne nočne dela redko katera delavka Mariborske tekstilne tovarne doseže redno upokojitve. Večina gre predčasno v pokoj ali se pa invalidsko upokoji. Zaradi nočnega dela delavke tovarne že

dalj časa zahtevajo ukinitve nočnega dela za ženske, toda zadeva se kljub temu ni dosti premaknila z mrtve točke, čeprav se to dogaja v „socialističnem raj“.

LJUBLJANA — V Polju (Devici Mariji v Polju) pri Ljubljani so pred kratkim zgradili nov železniški podvoz. Podvoz je dolg 80 m in je eden najdaljših v Sloveniji in Jugoslaviji. Tu novica ne bi bila pravzaprav nič posebnega, saj podvoze imajo povsod, nekje več, nekje manj. Slabo je le to, da morajo ljudje pisati v liste o pomanjkljivostih, da se odgovorni organi sploh zavedo, da je kaj narobe. Tako je 12. februarja v Delu Janez Lampič opisal vse nevedčnosti: Luč še ni pošteno zasvetila, odkar je bil podvoz zgrajen; zlikovci so sicer glavni krivci, ker razbijajo luči. V zimskih mesecih je zaradi goste megle tudi čez dan taka tema v podvozu, da se ljudje kar zaletavajo drug v drugega. V večernih urah pa si ženske skoraj ne upajo hoditi skozenj. Tema je tudi najboljša zaščitnica vseh, ki zamenjujejo ta objekt z javnim straniščem.

RADENCI — Letos bodo poslani na trg okrog 240 milijonov litrov Radenske slatine. Radenska slatina si utira pot tudi na tuje trge. Glavni odjemalci so Avstriji, Italijani in Švedji; računajo, da bodo izvozili najmanj tri milijone slatine, skušali bodo tudi povečati krog odjemalcev.

CELJE — Na celjskem stadionu so 9. februarja ponoči neznanca in dveh mestih razsekali s sekro tartansko tekaško stezo ter poškodovali električno in telefonsko napeljavo. Škoda je velika, ker bo morala tezo popraviti ekipa iz Švice, ki je edina usposobljena za urejanje tartanskih naprav.

Umrli so od 3. 2. do 11. 2. 1971:

LJUBLJANA — Ivo Šulek, 82, naktar v pok.; Peter Čermelj; Franciška Škerjanc r. Završček; Franc Pavlovič, upok.; Katarina Nagode, 88; Franc Pintar, upok.; Helena Habjan, 90; Hubert Levstik, bančni urad. v p.; Janko Kenc; Marija Kobal r. Alič; Mici Kerz; Ernest Podgorski, upok.; Marija Šušteršič r. Tavčar; Marija Andrejčič; Rožina Bašin r. Lorenzuti, 89; Marija Gorše, 86; Dragotin Vorina, brivec v p.; Rudolf Vouk, mesar v pok.; Milan Tomšič; Stane Pelan, športni delavec, 77; Ivan Šlamberger, 90, žel. up.; Franciška Kokalj r. Prošt; Franciška Orešnik, 77; Julijana Dolinar; Alojz Kušar, kurjač; ing. Ludvik Murko, prof. tehnične šole; Ivan Maček; Boris Tavčar, inšpektor Družbenega računovodstva; Melanija Lesnjak; Marija Kotnik; Pavla Leskovec r. Lenart; Venceslav Zupančič; Pavla Žargaj r. Jeraj; Marija Hrašt, 71; dr. Lavo Mastnak, sodnik Vrhovnega sodišča v pok.; Miro Trtnik; Jerica Ferjančič r. Petač, 72; Anton Mravlje, delavec; Alojzija Tomc.

MARIBOR: Josip Birsa, 78, upok.; Ivan Špur; Pukl Katarina, 83; Kristina

TENTATI NA PAPEŽE V ZGODOVINI

(nad. s 3. strani)

padel Lateran, aretiral in odpeljal papeža Benedikta VI. v Angelski grad, kamor ga je zaprl. Tu so papeža zadržavali.

Dne 20. avgusta 984 so zaprli v Angelski grad tudi papeža Janeza XIV., kjer je umrl od lakote, ali pa so ga usmrtili.

Meseca julija 985 je bil po vsej verjetnosti usmrčen protipapež Bonifacij VII.

Meseca februarja 998 so aretirali protipapeža Janeza XIV., ga strahotno izmaltičili in okrnili, nato pa odpeljali v neki samostan, kjer je kmalu nato umrl.

Leta 1044 je ljudstvo poglano iz Rima Benedikta IX., ko se je vrnil po enem letu domov na prestol, medtem ko so že izvolili drugega papeža.

Leta 1046 so za več mesecev zaprli papeža Gregorija VI.

Leta 1075 so v baziliki Marije Snežne zgrabili papeža Gregorija VII.; nekdo ga je krepko udaril in ranil na glavi; nato so ga zaprli v neki stolp, odkoder ga je ljudstvo rešilo.

V dobi, ki je sledila, v kateri je prišlo do borbe za nadoblast med svetno in cerkveno oblastjo, je prišlo do viška pod Bonifacijem VIII.; zausnična v Anagninu — se pravi aretacija, do katere je prišlo po Koloki in Nogarretu dne 8. septembra 1303, je skrajšala življenje papežu Bonifaciju VIII., ki je še isto leto umrl. Zgodovinarji zani-

kajo, da bi prišlo do dejanske zausniče, ki naj bi jo dobil papež.

Leta 1527 so sovražne tolpe plenile po Rimu in hotele na vsak način obesiti papeža Klemenca VII. Ta se je čudežno rešil v Angelski grad, kjer pa je bil več mesecev jetnik Karla V.

V Napoleonovi dobi je dne 20. februarja 1802 general Berthier aretiral in odpeljal v izgnanstvo papeža Pija VI., ki je umrl v Valencii.

Njegov naslednik Pij VII. pa je bil prav tako aretiran in pet let — od 1809 do 1814 — Napoleonov jetnik.

Iz novejšje dobe pa omenjam samo papeža Pija IX., ki je vladal od vseh dosedanjih papežev najbolj dolgo (od 1846 do 1878). Pod njegovim vladanjem je italijanska oblast leta 1870 zasedla papeško svetno državo. Posledji papež Pij IX. v znak protesta ni več stopil iz Vatikana, prav tako ni dal več blagoslova z lože vatikanske bazilike. Italijanska drhal v Rimu je bila besna in bi ga rada na vsak način dobila v svoje roke. Ker ga ni dobila živega, je hotela v noči med 12. in 13. julijem 1881 — ob prevozu krste z njegovi truplom iz Vatikana v baziliko sv. Lavrenca — oboje vreči v Tiberio.

Papež Janez XXIII. je uvedel zopet navado, da so pričeli papeži zapuščati Vatikan in obiskovati svet izven njega. Na daljše potovanje iz Vatikana v svet je napravil lansko leto Pavel VI. na Skrajni vzhod, odkoder se kmalu ne bi vrnil živ. Pred bodalom atentatorja Mendose ga je rešil, kot smo rekli, njegov osebni tajnik msgr. Machi.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnostne novice

Krst: V soboto, 27. februarja, je bil v Slovenski kapeli krščen Boštjan Andrej Duh, sin Andreja in Kristine Laure roj. Conde. Za botra sta bila Milan Bevk in Marijeta Bevk roj. Duh. Krstil pa je delegat msgr. Anton Orehar.

RAMOS MEJIA

Veseloigr v Slomškovem domu

Za pustne dni nas je prijetno presenetila igralska skupina ge. Eme Kesslerjeve. Postavili so se z dvema veseloigrami: Imenitni ženin in Čudni snubci. Obe je napisal g. Jože Vombegar, ki ju je izbrskal iz svoje zakladnice radijskih iger in ju priredil za oder. G. Vombegarja in njegovih iger na predvojnem ljubljanskem radiu se še mnogi spominjamo, saj je z njimi oral ledino ne samo v Sloveniji, ampak je bil med prvimi tudi na evropskem nivoju.

Imenitni ženin in Čudni snubci sta dvodejanski polni besedne in situacijske komike, ki jo je ga. režiserka preko igralcev znala posredovati občinstvu, tako da je dvorana ob obeh predstavah bučala od smeha. V prvi igri so nastopili: ga. Cestnik Cilka v vlogi vdove Špele, gdč. Brula Andreja kot njena hči Marijeta ter kmečki fantje Peter,

Černjavič r. Sušnik; Kovačec Alojzija, 78; upok.; Viktor Sauperl, 69; Prosenak Karel, delavec, 60; Marija Ornik, 73; Andrej Koritnik, 86; ključavničar; Marija Vaupotič, 82; Ivan Šmodej, 75; Franc Pilih, 73; Avgust Fiher, 76; Krahovil Helena, 83; Kastel Franc, 55.

DRUGI KRAJI: Rozi Sitar r. Čemigoj, Litija; Stefan Laznik, upok., Trbovlje; Terezija Slaus r. Gavez, Celje; Lea Miklič r. Engelman, Domžale; Lea Verbovšek, Celje; Janez Lapajne, Idrija; Branko Zorič, zdravnik, 42, Zupca vas; Darjo Velikonja, Ajdovščina; dr. Jože Pavlin, zdravnik, Trebnje; Antonija Leskovšek, Trbovlje; Ivana Suhadolnik r. Kržič, Vrhnika; Ivka Rozman, Celje; Stanko Studen, Kranj; Marica Zajc, knjigovodkinja Slovenske filharmonije v p., Osijek; Melhior Buh, mizar, Horjul; Marija Gregori, Bovec; Stefan Lužar, mlinar v p., Celje; Pavla Jesih r. Drnovšek, 88, Trbovlje; Rudolf Strmole, Zg. Draga; Janez Ribnikar, 62, Trzič; Marija Šuš, Portorož; Jurij Cvitanec, vinogradnik, Gorišnica; Rafaela Grahel r. Kacin, Postojna; Ivan Drnovšek, b. gostilničar, Dolenja vas pri Zagorju; Ivan Dolenc, gimn. ravnatelj v p., 82, Škofja Loka; Bernarda Avenik, Radovljica; Franci Škoda, Hrušica; Terezija Falkner r. Kramžar, Novo mesto; Ivan Mozetič, 82, župnik v n. Ravne pri Cerknem; Vilijena Mravlja r. Osredkar, Zmince pri Škofji Loki.

SLOVENC I P O S V E T U

NEMCIJA

Novi duhovniki za Slovence v Nemčiji

V Nemčiji je vedno več Slovencev. Vsak mesec se pomnoži njih število. Prihajajo ne samo v večja mesta na južnem predelu, temveč tudi že v manjše severnejše dežele.

S številom Slovencev ja rastejo tudi dušnopastirske naloge. Vedno bolj je čutili potrebo po novih duhovnikih, saj je naravno da gredu duhovniki tja, kjer so njih verniki.

Prav zato so pred kratkim prišli v Nemčijo štirje novi slovenski duhovniki, da bi delovali med rojaki v tej deželi. Po dobi spopolnjevanja v jeziku, ki je za njih dušno, pa tudi telesno skrb za vernike potreben, so že nastopili svoja mesta.

Novi duhovniki so: Jože Cimerman, Prekmurški rojak, ki bo skrbel za Slovence v škofijah Freiburg, Trier in Speyer; Mirko Jereb, iz Kranja na Gorenjskem, že skrbi za slovenske vernike v škofijah Osanbrück, Haldesheim in v severnem delu škofije Münster; Ludvik Rot iz Primorske, ki deluje med rojaki v škofiji Köln; in dr. Stefan Steiner iz Beltince v Prekmurju in ki deluje med Slovenci v škofiji Berlin.

Novim dušebrižnikom želimo pri njihovem delu kar največ uspeha.

NIZOZEMSKA

Anton Robek — umrl

V Heerlerheide je pred kratkim umrl rojak Anton Robek. Pokojni se je pred dobrimi 40 leti nastanil na Nizozemskem. Bil je med ustanovitelji mešanega zbora „Zvon“, katerega je ostal zvest do smrti. Dokler mu je zdravje dopuščalo je pridno sodeloval pri vseh dejavnostih slovenske skup-

Janez, Miha in Šimen, ki so jih predstavljali gg. Fajfar Ivan, Cestnik Jože ml., Fink Marko in Habat Ivan v istem vrstnem redu. G. Fajfar se je prelevil pozneje v barona Pompadona.

V drugi igri so stopili pred nas oče Janez Narobe ter sinova Miha in Drejč. Očeta je igral g. Miklavc Franc, sinova pa g. Cestnik Jože st. in Gollmajerjev Jurček. Porovnetove tri so bile: ga. Cestnik Cilka, ga. Tomazin Metka in gdč. Trobec Tončka pa še nagajivi Janče, ki je v Cestniku Feriju našel prav dobrega zastopnika. V Kebrovi teti, krivi vseh zapletljajev, se je postavila ga. Javoršek Francka; bolj postarana in nič kaj privlačna ženina pa sta bila v večjih rokah gg. Novalka Staneta in Hribovska Franca. Scenerijo in osvetljavo je brezhibno pripravil g. Vresnik Franc. Šepetalka je bila ga. Vester Francka.

Vsi igralci so svoje vloge izvrstno rešili, kakšen prav zahteven kritik bi morda lahko zapisal, da mogoče tu in tam znanje besedila ni bilo popolno, manj zahteven pa bi dodal, da je oder Slomškovega doma pač le nadomestek odra. Vsebinsko igri seveda nista poseben globoki, sta pač le burki, toda imata veliko zaslug, ker sta pritegnili tudi tisto mladino, ki ji besedni zaklad šepa, pa one starejše, ki se jim je včasih prav težko odtrgati od televizijskega zaslona. Želimo samo, da bi se taki pustni dnevi ponovili tudi med letom.

Castelar.

Zaključek počitniških dni

Ko se steče mesec februar, se stečejo tudi počitniški dnevi naših otrok. Tedaj nas mladina povabi na svojo sklepno prireditev, ki je bila tudi letos v okviru družinske nedelje zadnjega februarja.

Kljub gradnji te še vedno dosti senčnega prostora, ja je lepo potekla skupna sv. maša na prostem. Prav tako je našla lepo mesto razstava, ki je dosegla letos izredno pestrost ročnih izdelkov. Pričem in s slovenskimi motivi križev vezanim pasovom, prvim izdelkom najmlajših, lutkam in reliefom, lesenim igračkam, risbam, ladjicam in zmajem se je letos pridružila bogata razstava oblek, ki so jih na februarjem šivalnim tečaju pod vodstvom ge. Mare Likozarjeve izdelali pristavski dekleta.

Tudi nastop je pokazal, da je n. tečaju sodelovalo veliko rok in sre pa tudi, da so ga otroci z veseljem in zanimanjem obiskovali. Uvodnemu nastopu vseh udeležencev z našo narodno zastavo, himno in pozdravnimi besedami so sledile točke posameznih skupin. Vsem sodelujočim se je zahvalil med kosilom pristavski predsednik ter in starši — pa nakazal načrte in prošnjo ob graditvi novega doma.

Vsak teden ena

PRISPODOBE LJUBEZNI II.

France Prešeren — Alojz Gradnik

Kot tisti, ki mu vso je imovino ugrabila elementov sprtih zloba in sam se rešil je iz morja groba na pustega otoka obrežino,

in ko je splezal na gora višavo, če ladja kje je, gledal hrepeneče, in srce prekipeva mu od sreče, ko ladje daljne je uzrl zastavo;

tako sem srečen jaz, ki, od togota valov obdanem, mi je življenje brez tebe otok pust in poln strahote,

če uzrem — ko sem, poln straha in trepeta,

z očmi ves kraj preletel in vrvenje ljudi — le trak, ki tvoj klobuk opleta.

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

1. marca 1951 - Še. 9

SIN MARŠALA SAPOŠNIKOVA O SOVJETSKEH NAČRTIH

Prav tiste dni, ko je ZSSR proslavljala Dan Rdeče armade in je njen predstavnik maršal Konjev dejal, da bo bodoča vojna „prinesla uničenje kapitalistično-imperialističnega sistema na vsem svetu“, je na ozemlje zahodne Avstrije zbežal Vasilij Sapošnikov, sin rdečega maršala in član odbora sovjetskega vojnega gospodarstva.

Vasilij je med drugim povedal, da je vsa sovjetska politika do konca druge svetovne vojne bila defenzivna, da pa je od tedaj naprej strogo ofenzivna. Njena pripravljenost mora biti tolikšna, da bo lahko v štirinajstih dneh zasedla vso Evropo in da bodo vse za to potrebne čete prepeljali z letali. Po istih načrtih je treba zasesti tudi severno Afriko in Bližnji vzhod. Stalnova želja pa je, da se glavni del vojne odigra na Daljnem vzhodu. Ko bo tako pol sveta zasedla ZSSR, bo Americancem ponudila premirje na

POPRAVEK

V zadnji številki Sv. Slovenije se je zopet vrnilo nekaj napak. Tako se prvi stavek uvodnika pravilno glasi: „Nezadovoljstvo kot tako je del človeške narave in niti ni napačno, razen če se pesimistično sprevrže v mračnjastvo“. Hvaležni bomo če napako popravite.

Glas Korotana

Iz Avstrije smo prejeli brošuro Glas „Korotana“, ki je nekako glasilo slovenskega akademskega doma Korotan na Dunaju. Z veseljem in zanimanjem jo človek prebere, saj nas vse zanima življenje Slovencev, predvsem mladih, tam na Koroškem. Za univerzitetne študente s Koroške pa tudi doma, ki študirajo ali se izpopolnjujejo na Dunaju, je ta dom. ki ga je zgradil g. Ivan Tomažič, prav primeren in se dobro počuti v njem, kakor povzamemo iz zahvalnih pism v tej brošuri.

Ta številka je posvečena povzetkom predavanja o spolni združnosti pred zakonom, ki ga je imel v domu dr. Gottfried Roth, asistent na nevrološki kliniki z Dunaja, ki zagovarja teze s psihološkega vidika. Zraven je objavljen tudi članek primarija dermatološkega oddelka mariborske Splošne bolnice dr. Emane Pertla, ki s svojega profesionalnega stališča jasno zagovarja potrebo spolne združnosti pred zakonom. Končno je še g. Ivan Tomažič osvetlil problem s stališča morale. Vsi članki so zelo zanimivi, pa tudi aktualni in znanstveno neoporečni.

Poleg tega pa je še opisano življenje v domu v zadnjem letu.

Zanimivo je, da je v njem zborovala Mednarodna zveza za človekove pravice, ki jo je organizirala avstrijska liga. Z gosti so bila razna srečanja in predavanja, npr. pisatelja Pavla Zidarja, svetnika Inštituta za narodna vprašanja v Ljubljani dr. Toneta Zorina in ljubljanskega nadškofa dr. Jožeta Pogačnika. Poleg tega so obiskali dom razni drugi gostje iz vsega sveta.

Vidimo, da Korotan živahno deluje, da so študentje in gostje zadovoljni z njim in da vsi oni, kakor tudi mi, čestitamo g. Ivanu Tomažiču za njegovo delo in skrb,

JE ŽE V TISKU

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE 1970

Že sedaj vam ga priporočamo, kajti po številu strani in po bogati vsebini bo zopet najprezentativnejša knjiga slovenske ideološke emigracije.

Rezervirate si ga lahko v prednaročilu.

Cena te velike knjige bo 2.400 pesov. Dana bo možnost plačevanja v obrokih.

P O Š P O R T N E M S V E T U

Gerd Mueller, zahodnonemški nogometni reprezentant, najboljši strelac nogometnega prvenstva v Mehiki, je bil izbran za najboljšega evropskega igralca. V anketi, ki jo je petnajstič izvedel tednik Football-France, so sodelovali športni novinarji iz 30 evropskih držav, ki so prisodili Muellerju 77 točk, Bobby Moore je dobil 69 točk, Italijan Riva pa 65 točk. Djajič, ki so ga v Jugoslaviji proglasili za nogometaša leta 1970, je prejel v anketi za najboljšega evropskega igralca 24 točk in je zasedel šest, mesto.

Zdravko Pečar, ki študira na univerzi v Provu, ZDA, je v Kaliforniji postavil nov slovenski rekord v metu diska s 53,80 m.

Na Starem vrhu nad Škofjo Loko je bilo 7. februarja slovensko prvenstvo v slalomu, na katerem je nastopilo skoraj 100 tekmovalcev in tekmovalk. Med člani je osvojil prvo mesto Mirko Kavčič pred slovenskim najboljšim alpskim smučarjem B. Jakopičem.

Za dobro voljo

Ni vedel

Mama je prišla v kuhinjo in zalotila Tončka, ki si je obvezoval prst.

„Kaj si si pa naredil?“

„Urezal sem se.“

„Pa te nisem nič slišala jokati.“

„Ko pa nisem vedel, da si doma.“

Zanimiv obisk

„Veš kaj, ata, sedaj, ko je prišla teta Tekla na obisk, me pa ni treba peljati gledat opice.“

Čudno mesto

Tašča si ogleduje stanovanje svojega zeta in hčerke. Zeta pomenljivo vpraša: „Pa prav pod mojo sliko si moral postaviti pljuvalnik?“

OD DOMA

Ker nam avto postaja eden glavnih smislov življenja, bo naša duševna kultura vse bolj usmerjena.

Stabilizirati gospodarstvo pomeni predpisati nove davke oziroma vzeti tistim, ki imajo najmanj, n. pr. zategniti pas rudarjem, delavcem in kmetom.

Narodna banka je edina jugoslovanska založba, ki tiska svoje edicije vedno v večjih nakladah.

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT

Uraduje od 17.30 do 19.30.
Ponedeljek, sredo, petek

Lavalle 2331, p. 5. of. 10
T. E. 47-4852

ODVETNIK

Dr. FRANC KNAVS

TUCUMAN 1455,
piso 9, oficina "E", Capital
T. E. 45-0320

Uradne ure vsak dan od 17—20
Po dogovoru tudi izven tega urnika

Aleksander Solženicin

En dan Ivana Denisoviča

— Mraz je najbolj strupen ob sončnem vzhodu! — reče kapitan. — To je zadnji trenutek nočne ohlaiditve.

Kapitan vedno pojasnjuje. Lumine spremembe ti preračuna z neverjetno točnostjo.

Lica ima udrt, kapitan kar vidno propada, vendar je še čil.

Mraz je ob rezkem vetriču zunaj zone močno ščipal šuhova v obraz, čeprav je bil že utrjen. Prišlo mu je na misel, da ga bo veter vso pot do delovišča bičal naravnost v obraz, in zato je sklenil, da si natakne masko. Kot vsi drugi jetniki, jo je imel tudi on, da se zavaruje pred vetrom. Maske so v taborišču sploh vsi odobravalji. Šuhov si je z njo pokrtil ves obraz do samih oči, potegnili njena trakova pod ušesi na zatilnik, da jih je tam zavezal. Potem je zadaj odvihnil kučmo in dvignil ovratnik suknje. Sprednji podaljšek kučme si je spustil na čelo. Spredaj so mu torej ostale proste samo še oči. Z vrvice si je privezal suknjo okrog pasu. Tako, sedaj bi bilo vse v redu, le rokavice je imel nekoliko raztrgane, zaradi česar ga je zeblo v roke. Stiskal si je prste in jih drgnil, da je izbral vsak

pri dekletih pa je bila prva 18-letna Tanja Zerjav iz Rateč.

Na jugoslovanskem državnem prvenstvu za mladince v namiznem tenisu v Mariboru je moška ekipa Maribora osvojila prvo mesto, drugo mesto je zasedlo lansko zmagovalno moštvo iz Sente, tretji pa so bili mladinci ljubljanske Olimpije. Pri dekletih so prvo mesto zasedle dekleta Olimpije.

Celjan Vivod, slovenski rekorder v skoku v višino, je 11. februarja na tekmovanju v Pragi postavil nov jugoslovanski rekord v zaprtih prostorih. Preskočil je v prvem poskusu 214 cm, ni mu pa uspelo postaviti znamke 217. Beograjkanka Hrepevnikova je na istem tekmovanju preskočila 184 cm, in tudi zasedla prvo mesto; Mariborčanki Babeškova in Lovšetova sta bili 4. in 11. s skokoma 173 in 165 cm.

V Kranjski gori na slalomišču pod Bukovnikom je bilo mednarodna študentsko prvenstvo v alpskem smučanju. Nastopilo je 120 tekmovalcev iz 10 držav. V slalomu so zmagali Avstrijci pri dekletih in fantih. Pesjak, študent ljubljanske univerze pa je nepričakovano osvojil drugo mesto; Gazvoda je bil četrti. Kavčič in Jakopič nista imela sreče pri slalomu ter sta odstopila. Izmed slovenskih tekmovalk se je najbolje uvrstila Vida Tevževa, ki je bila 10.

Slovensko planinsko društvo je lani imelo 62.069 članov, kar je za 4.270 več kot leta 1969.

ZVEZA SLOV. MATER IN ŽENA

Z marcem se začneja v Slovenski hiši ciklus vsakoletnih predavanj in razgovorov v pripravi Zveze slovenskih mater in žena; v četrtek, 25. marca, ob 16.30 bo predaval v obliki razgovora č. g. Jurij Rode o zelo aktualni temi: Tretji svet in naša mladina. Iskreno vabljene vse matere, žene in vzgojiteljice. Pripravite vprašanja.

OBVESTILA

SOBOTA, 6. marca:

V Slovenski hiši na Ramón Falconu bo ob 17.30 redna seja prof. zborna srednješolskega tečaja rav. M. Bajuka.

NEDELJA, 7. marca:

V Slovenski hiši začetna prireditev naših osnovnih šol. Sv. maša ter igra „V kraljestvu palčkov“. Vse šole prosimo, da pridejo s svojimi šolskimi zastavami.

V Slovenski hiši po mladinski maši sestanek SDO in SFZ. Predava Božo Stariha o vtisih s potovanja po Evropi in Ameriki.

V Slov. domu v Carapachaju tombola ob vsakem vremenu.

V Slomškovem domu družinska nedelja. Po sv. maši predavanje g. dr. Franca Sodje: Vzgoja naše mladine v letu 1971.

Na Pristavi v Castelarju se pričnejo vaje mladinskega pevskega zbora pred sv. mašo.

Duhovne vaje za dekleta od končane osnovne šole pa do vključno 15. leta starosti v Škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

V Našem domu v San Justo po sv. maši predavanje g. F. Sodja: „Vzgoja naše mladine v letu 1971“.

NEDELJA, 14. marca:

Velika tombola v Slomškovem domu Duhovne vaje za dekleta od 16. leta starosti dalje, v Škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

NEDELJA, 21. marca:

V zavetišču dr. G. Rožmana celodnevna prireditev. Ob 11 sv. maša za pok. Brankom Vrčonom.

Duhovne vaje za fante od končane osnovne šole pa do vključno 15. leta starosti v Škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

NEDELJA, 28. marca:

Duhovne vaje za fante od 16. leta starosti dalje, v Škofovem zavodu. Pričetek ob 8. zjutraj.

Sreča te išče, um ti je dan,
našel jo boš, ak' nisi zaspan!

100, 200, 300... in še več bogatih dobitkov
je pripravljenih za Vas

V NEDELJO, 14. MARCA, OB 15

na prijetnem vrtu Slomškovega doma.

Tam se bo vršila velika

TOMBOLA

Glavni dobitki: kompletna sprejemnica, avtomatični pralni stroj,
vrtna garnitura, velika sobna svetilka itd.

Kupujte tablice v predprodaji!

Darujte dobitke!

Šolski otroci bodo prejeli 1 brezplačno tablico 7. marca v Slovenski hiši.

Pričetek klicanja števil ob 15.

PRIDITE!

Pakete za Veliko noč

Kakor tudi denar najbolj in najvarneje odpošilja

JADRAN PAK

Cesta Monte 2049, višina Rivadavia 6400
(Omnibus 132 in 133 do Carabobo 700)

Uradne ure od 15 do 19; ob sobotah od 10 do 12

Pismene naročbe, kakor tudi giro na: ZDENKA KALEČAK

Casilla No. 340, Correo Central — Buenos Aires

VSE POSILJKE ZAVAROVANE! ZAHTEVAJTE CENIK!

SLOVENSKA OSNOVNA ŠOLA

začenja letošnje šolske leto s sv. mašo 7. marca 1971 ob 16. uri
v veliki dvorani Slovenske hiše

Po sv. maši igra

V kraljestvu palčkov

Vabljeni otroci s starši!

Šolski svet Zedinjene Slovenije

Sestanek učiteljstva za sestavo učnih knjig bo v torek, 9. marca, ob 19.30 v Slovenski hiši. Vabljene vse učne moči.

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed
Zahtevajte določitev ure na
telefonu 49-5855

V Slovenskem domu v Carapachaju

TOMBOLA

v nedeljo, 7. marca.

Šolski otroci dobe pri vstopu eno tablico brezplačno.

Dopoldne ob 11.30 sv. maša, po maši kosilo,
popoldne ob 16 tombola ob vsakem vremenu.

Dohod: s ceste Paraná 5.400 v dom po cesti Dra. Cecilia Grierson 3837

21. MARCA 1971 BO

CELODNEVNA PRIREDITEV

v zavetišču dr. Gregorija Rožmana

Razgovor o slovenskem zavetišču
Skupno kosilo — asado

Vas vabi odbor zavetišča dr. G. Rožmana

Martin Fierro 4264 — Barrio Peluffo — San Justo

Zelo pametno je imeti nekaj denarja pripravljenega za primer bolezn, nesreče ali ugodne kupčije. To vam svetuje

Kreditna zadruga

SLOGA

(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bm. Mitre 97

Telefon 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrkih in sobotah od 16—20.

Vaš denar bo pri nas dobro naložen, vedno vam bo na razpolago,
medtem pa prinašal lepe obresti. Premislite!

klub (tudi tega sa zgradili jetniki od temeljev pa do strehe, filme pa v njem gledajo drugi). Vrsta je nato zavila v stepto, naravnost proti vetru in rdečemu vzhodu. Na vse strani se je razprostiral sneg, bel in čist. Nikjer ni bilo videti niti drevesca.

Novo leto se je začelo. Enainpetdeseto. Šuhov je imel pravico, da tega leta pošlje dve pismi. Zadnje je odposlal julija, odgovor pa je dobil oktobra. V Ust-Ižmu je sicer lahko pisal vsak mesec. Pa le o čem naj bi pisal? Zato je pisma pošiljal redko.

23. junija 1941 je Šuhov odšel od doma. Prejšnji dan so se ljudje vrnili od maše v Polomi z vestjo, da je izbruhnila vojna. Novica je prišla po pošti. V Tengenjovem, njegovi vasi, med vojno nihče ni imel radia. Sedaj pa mu pišejo od doma, da imajo centralni vaški radio in v vsaki bajti hrešči zvočnik.

Kaj bi jim pisal? Vse je zaman, kot bi metal kamenje v vodo. Kar je preteklo in izginito, to se ne povrne. V kateri brigadi dela, in da je njegov brigadir Andrej Prokofijevič Tjurin, tega pa ne more pisati. Z Letoncem Kilgasom se ima več pogovoriti kot pa z domačimi.

Tudi od doma mu pišejo le po dvakrat letno. Vendar njihovega življenja

več ne razume. Pravi, da je v kolhoznu nov predsednik; saj je itak vsako leto nov! — Da se je kolhoz združil z drugim kolhozom; tudi to so delali že prej, potem pa so zopet ločili. — Potem, da kdor ne odpravi predpisanega dela, izgubi del ohišnice, ali mu jo odrežejo tik hiše.

Žena mu je sporočila od doma, da v kolhoz ni vstopila po vojni živa duša. Tega Šuhov sploh ne more razumeti. Fantje in dekleta da si z zvijačo ali brez nje preskrbijo dovoljenje za odhod v mesto. Delajo v tovarni ali režejo kamenje. Polovica moških se z vojske ni vrnila; druga polovica pa ne pozna kolhoza. Živijo sicer doma. Delajo pa drugje. Le dva moška sta sedaj še v kolhozu: brigadir Zaharija Vasiljič in tesar Tihon. Temu je štirinosemdeset let, pa se je oženil in ima zopet naraščaj. Prav tiste ženske, ki so si v letih trideset zvalile na pleča kolhoz, nosijo sedaj vse breme.

Predvsem pa ne more Šuhov razumeti, kako to, da živijo doma, delajo pa drugje. Poznal je življenje posamičnih kmetov in življenje v kolhozu. Toda ne more se sprijazniti s tem, da bi moški ne delali v domači vasi. Kaj imajo postransko obrt? Morda sezonsko delo? Kdo pa travo kosil?

(Dalje prihodnj)